

O! een Fongers

De affiches van veilinghuis Van Sabben gaan de hele wereld over. Volgende week staat de 44ste veiling op stapel, wederom met internationale topstukken en regionale curiosa.

Joep van Ruiten

Altijd fijn om door te bladeren: de catalogi van veilinghuis Van Sabben uit Hoorn. Dat geldt dus ook het boekwerk ter gelegenheid van afficheveiling nummer 44, die zaterdag over een week wordt gehouden. Veilingmeester Udo Boersma brengt dan bijna achthonderd 'objecten' via internet onder de hamer. Topstuk is dit keer *L'intransigeant* van A.M. Cassandre uit 1925.

De verwachte opbrengst van het affiche, ontworpen voor een Franse avondkrant, is ergens tussen de 25.000 en 50.000 euro. Een kwestie van fijnproeven. A.M. Cassandre is het pseudoniem van Adolphe Mouron (1901 – 1968), een man die na zijn afstuderen aan de kunstacademie in Parijs het maken van affiches de voorkeur gaf boven het schilderen. Dat bleek een slimme keus, commercieel én artistiek.

Wat Henri de Toulouse-Lautrec was voor de art-nouveau, was Cassandre/Mouron voor de art deco. Zijn werk sloeg ook buiten Frankrijk aan. Zo vervaardigde hij ontwerpen voor onder meer Gazelle en Philips. Nog altijd zeer bekend zijn de affiches met de pijpen die hij maakte voor de Holland-Amerika Lijn.

Bij Van Sabben wordt nog een Cassandre/Mouron aangeboden: een affiche dat de Fransman ontwierp ter aankondiging van de NENYTO, de Nederlandsche Nyverheids Tentoonstelling Rotterdam in 1928. De veilingopbrengst moet ergens tussen de 7500 en 12.500

euro uitkomen. De internationale faam van Cassandra/Moeron vormt de basis van de mogelijke hoge opbrengst.

Zoekend naar affiches die een band hebben met Noord-Nederland stuiten we op een reclame-ontwerp voor de tabaksfabriek van Theodorus Niemeijer uit 1935. We zien vier pijprokende heren uitgedost alsof de achttiende eeuw nog in volle gang is. Wat ze in de hand houden, is onduidelijk, maar op tafel staat een pakje Rode Ster, een product dat onder de vlag van N.V. Stoomtabaksfabriek Het wapen van Rotterdam werd aangeprezen.

Niet minder intrigerend is in het ingelijste affiche van de Verenigde Bierbrouwerijen Keizer Barbarossa, een bedrijf dat in 1756 met brouwen in Groningen begon en lokaal bekend stond onder de naam W. Keizer & Co. Het biermerk Barbarossa werd rond 1910 geïntroduceerd. Vijftig jaar later ging de brouwerij op in Oranjeboom, tegenwoordig een onderdeel van United Dutch Breweries uit Breda. Wie de affiches voor Niemeijer en Keizer Barbarossa hebben ontworpen is onbekend.

Ook van het affiche *O! een Fongers* kennen we de maker niet. Wat de prijs enigszins drukt, want kwaliteit zegt veel, maar gesigneerd zegt altijd meer. Van Sabben hoopt op een bedrag tussen 300 en 500 euro voor een jonge vrouw die met een kandelaar door de nacht sluipt om tot haar grote verrassing een gloednieuw rijwiel van Groninger makelij te ontdekken.

Barbarossa (1920), ontwerper onbekend

N.V. Stoomtabaksfabriek Het wapen van Rotterdam v/h Theodorus Niemeijer (1935), ontwerper onbekend

Het romantische, kitscherige tafereel spreekt zeer tot de verbeelding. Geen Batavus, geen Gazelle, geen Locomotief, maar een heuse Fongers, een damesrijwiel voor de

welgestelde burger! Met trommelremmen! Wie had het ooit kunnen bedenken? Sinterklaas misschien?

Zie ook www.vansabbenauctions.nl